

TÜRKİYE
GIYİM
SANAYİCİLERİ
DERNEĞİ

**2009 YILI
AĞUSTOS AYI TAKVİMİ
VE
ÖNGÖRÜLER**

**EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
TEMMUZ, 2009**

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ağustos ayı içinde makro ekonomik gelişmeler ile mali göstergeleri etkileyecek temel unsurlar dünya ekonomisindeki iyileşme beklentileri, IMF ile anlaşma ve orta vadeli program ile Merkez Bankasının para ve faiz politikaları olacaktır. Ağustos ayının ekonomik aktiviteler açısından geleneksel olarak yine durağan geçeceği öngörülmektedir.

Küresel krizde küçülmelerin hız kesmesi ve iktisadi faaliyetlerin küçülmesinde dibe çok yaklaşmış olmakla birlikte iyileşmenin zamanlaması ve şiddeti hakkında belirsizlikler halen sürmektedir. Ağustos ayı içinde reel kesim tarafında geleneksel olarak faaliyetlerde bir yavaşlama, mali göstergelerde ise yön arayışları yaşanacaktır. Reel kesimden yeterince destek görmeyen mali göstergelerde de genel bir gevşeme ve yılın son çeyreği öncesi bir yön arayışı olacaktır.

Türkiye ekonomisinde yılın ikinci çeyreğinde başlayan iktisadi faaliyetlerde göreceli ve sınırlı iyileşme sürmektedir. Ancak ekonomide iyileşmenin kalıcı olabilmesi için orta vadeli bir perspektife ihtiyaç duyulmaktadır. Orta Vadeli Program bu açıdan en önemli politika belgesi olacaktır. Hükümetin Ağustos ayı içinde orta vadeli programı açıklaması beklenmektedir. Program özellikle 2010-2012 arasında büyüme, büyümenin finansmanı, kamu ve bütçe dengesi hedeflerini ortaya koyacaktır. Mali disiplinin korunması ve buna ilişkin önlemler ve taahhütler de ekonomi için güven sağlayacaktır. Türkiye'nin orta vadeli kaynak ihtiyacının karşılanmasında IMF ile yeni bir anlaşma belirleyici olacak ve katkı sağlayacaktır. IMF konusunda Ağustos ayında daha somut ilerlemeler sağlanabileceği ve fiyatlamların buna göre yapılması olasılığı artmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası en son yaptığı değerlendirmede iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın sınırlı olacağını ve zaman alacağını, buna bağlı olarak enflasyondaki gerilemenin süreceğini öngörmektedir. Merkez Bankası bu öngörülerine bağlı olarak ölçülü faiz indirimlerine yılın geri kalanında devam edeceğini ve 2010 yılında tek haneli politika faizlerinin korunacağını açıklamıştır. Bu çerçevede Merkez Bankası'nın yıl sonuna kadar faiz oranlarını azami 1-1.25 puan daha indirebileceği öngörülmektedir. Merkez Bankası Ağustos ayında da faiz oranlarını muhtemelen 0.25 puan veya 0.50 puan indirecektir.

Reel Kesim faaliyetleri üzerinde Ağustos ayının genel durağanlığı ile ramazan harcamalarının etkili olacağı beklenmektedir. İhracatta ve sanayi üretiminde küçülmelerin azalması, perakende harcamalarda ise ramazan ile birlikte göreceli bir hareketlenme beklenmektedir.

Mali göstergeler ise Merkez Bankası'nın en son yaptığı değerlendirmeler sonrasında özellikle faiz hadleri açısından yeni seviyelerine alışmaya çalışacaktır. IMF anlaşması ile ilgili gelişmeler de mali göstergeleri etkileyecektir.

Bu çerçevede Ağustos ayı içinde; Dolar kurunun 1.45-1.52 aralığında, Euro kurunun 2.05-2.15 aralığında, Faiz oranlarının yüzde 10.20-11.00 aralığında, Euro-dolar paritesinin 1.3750-1.4350 aralığında dalgalanması beklenmektedir.

EKONOMİ TAKVİMİ

1. 3 Ağustos, Temmuz ayı enflasyon oranı açıklanacaktır. Enflasyon gerileme eğilimi içinde bulunmaktadır. Bununla birlikte yönlendirilen fiyatlardaki kamu ayarlamalarının (vergiler dahil) etkisi Temmuz enflasyonunda görülecektir.
2. 6 Ağustos, Avrupa Merkez Bankası faiz toplantısını yapacaktır. AMB' nin faizleri değiştirmeyerek yüzde 1'de bırakması beklenmektedir. Bankanın Avrupa ekonomisine ilişkin açıklamaları daha önemli olacaktır.
3. 10 Ağustos, ABD Merkez Bankası FED faiz toplantısını yapacaktır. FED faizleri değiştirmeyerek 0.0-0.25 aralığında bırakacaktır. FED' in ekonomiye ilişkin öngörülerini ve faiz artışı sürecine ilişkin açıklamaları daha önemli olacaktır.
4. 10-11 Ağustos, Japonya Merkez Bankası JOB faiz toplantısını yapacaktır. JOB faizleri değiştirmeyerek 0.10 seviyesinde bırakacaktır. Bankanın Japon ekonomisine ilişkin açıklamaları daha önemli olacaktır.
5. 10 Ağustos, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası krizden bu yana 19 milyar dolara ulaşan ve ödemeler dengesi tablosundaki net hata ve noksan kaleminde gösterdiği kaynağı belirsiz döviz girişi ile ilgili açıklama yapacaktır.
6. 18 Ağustos, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası faiz toplantısını yapacaktır. Banka politika faizlerindeki ölçülü indirimde devam edecektir. Faiz indirimi muhtemelen 0.25 veya 0.50 puan olacaktır.
7. Ağustos ayı içinde, IMF ile yeni bir programa ilişkin görüşmeler sürdürülecektir. Yeni bir anlaşma konusunda Ağustos ayında kesin bir mutabakat ve karar beklenmemektedir.
8. Ağustos ayı içinde, 2010-2011-2012 dönemine ait Orta Vadeli Programın tamamlanması ve açıklanması beklenmektedir. Ancak IMF ile bağlantısı nedeniyle orta vadeli programın tamamlanması ve açıklanması muhtemelen Eylül ayına kalabilecektir.

DIŞ POLİTİKA TAKVİMİ

1. 6-7 Ağustos, Rusya Başbakanı Putin Türkiye'ye resmi bir ziyaret yapacaktır. Ziyarete başta enerji olmak üzere ikili ve bölgesel konular ele alınacaktır. Nabucco projesinde atılan imzalar sonrası (Hükümetler arası anlaşma) Putin'in ziyareti daha önem kazanmıştır.
2. Ağustos ayı içinde, Türkiye, Irak merkezi yönetimi, Irak kuzey bölgesi yönetimi ve ABD yönetimi arasında PKK konusunda nihai çözüme ilişkin görüşme ve müzakerelerin yoğunlaşması beklenmektedir.
3. Ağustos ayı içinde, Türkiye'nin Ortadoğu, Kıbrıs, Afganistan, Ermenistan konularında aktif diplomasinin sürmesi beklenmektedir.

SİYASET TAKVİMİ

1. 1-4 Ağustos, Yüksek Askeri Şura toplantısı yapılacaktır. Askeri Şura toplantılarında Hava ve Deniz Kuvvetleri komutanlıklarında görev değişimi olacaktır. Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Eşref Uğur'un, Hava Kuvvetleri Komutanlığına Hasan Aksay'ın atanması planlanmaktadır.
2. 4 Ağustos, TBMM Başkanlık seçimi yapılacaktır. 3 Ağustos akşamına kadar adayların açıklanacağı başkanlık seçimi için TBMM özel ve tek gündem için toplanacaktır. Başkanlık seçiminde AKP'nin adayı yeni yasama dönemi için de önemli bir gösterge olacaktır.
3. 15 Ağustos, terör örgütü PKK'nın lideri terörist Öcalan'ın Kürt sorunu ile ilgili bir çözüm planı açıklaması beklentisi yaratılmıştır. Çözüm sürecinde muhatap alınmamasına rağmen böyle bir yaklaşım özellikle çeşitli çevrelerde beklenti yaratmakta olup yeni bir siyasi tartışma alanı oluşturacaktır.
4. Ağustos ayı içinde, Kürt sorununa ilişkin çözüm sürecinin süreceği ve Hükümetin bu süreç içinde önerilerini olgunlaştıracağı öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesinin DTP' nin kapatılması ile ilgili kararı da bu süreçte önemli rol oynayacaktır.
5. Ağustos ayı içinde, Ergenekon davasına ilişkin yargılama süreci ve 3. iddianamenin kabulü, Yargı Reformu, Anayasa değişikliği, askerinin sivil mahkemelerde yargılanmasına ilişkin yasanın Anayasa Mahkemesinde karara bağlanması vb gibi konular odaklı olarak siyasi tartışmalar sürecektir.

ULUSLARARASI TAKVİM

1. 20-21 Ağustos, Afganistan'da devlet başkanlığı seçimleri yapılacaktır. Yeni ABD yönetiminin güvenlik siyasetinde yeniden ağırlık noktası haline gelen Afganistan'da seçim sonuçları devlet inşası hedefleri çerçevesinde büyük önem taşımaktadır.
2. Ağustos ayı içinde, ABD'nin İran, İsrail-Filistin ve İsrail-Suriye odaklı Ortadoğu girişimlerinin artması beklenmektedir. ABD diplomatik açılımları karşılığında Eylül ayı başına kadar İran'dan yanıt istemektedir. ABD alacağı yanıtı göre İran politikasını netleştirecektir. İsrail-Filistin arasında da barış görüşmelerinin yeniden başlatılması için Filistin içinde El Fetih-Hamas arasında uzlaşma sağlanması hedeflenmektedir.

EKONOMİK VE MALİ ÖNGÖRÜLER

Ağustos ayı içinde makro ekonomik gelişmeler ile mali göstergeleri etkileyecek temel unsurlar dünya ekonomisindeki iyileşme beklentileri, IMF ile anlaşma ve orta vadeli program ile Merkez Bankasının para ve faiz politikaları olacaktır. Ağustos ayının ekonomik aktiviteler açısından geleneksel olarak yine durağan geçeceği öngörülmektedir.

1. Dünya Ekonomisinde Küçülme Hız Kecerken, Beklentiler ve Yön Karışık

- a. Küresel krizin başlangıcı olarak 2008 yılı Eylül ayı alınması halinde kriz sonrası 12.ay içine girilmektedir. Bir yılın sonunda gelişmiş ve gelişen ülkelerde iktisadi faaliyetlerdeki küçülme hız kesmektedir. Ancak geçen yılın aynı aylarına göre henüz pozitif büyüme verilerine ulaşılammıştır.
- b. Önümüzdeki döneme ilişkin reel kesim ve tüketici güvenlerinde iyileşme ile birlikte mali kesim göstergelerinde iyileşme ve risk iştahında göreceli artış devam etmektedir. Buna karşın hane halkı harcamaları, özel sektör yatırımları, kredi mekanizmalarının işlemesi ve işsizlik gibi verilerde iyileşme henüz istenilen seviyede değildir, hatta işsizlik ve özel sektör yatırımları gibi verilerde bozulmalar sürmektedir.
- c. Ağustos ayı içinde reel kesim tarafında geleneksel olarak faaliyetlerde bir yavaşlama, mali göstergelerde ise yön arayışları yaşanacaktır. Reel kesimden yeterince destek görmeyen mali göstergelerde de genel bir gevşeme ve yılın son çeyreği öncesi bir yön arayışı olacaktır.
- d. Küresel krizde küçülmelerin hız kesmesi ve iktisadi faaliyetlerin küçülmesinde dibe çok yaklaşmış olmakla birlikte iyileşmenin zamanlaması ve şiddeti hakkında belirsizlikler halen sürmektedir. Ağustos ayı içinde gelecek veriler ile bu konuda daha sağlıklı değerlendirmeler yapılabilecektir.

2. Türkiye’de Orta Vadeli Program Beklentisi ve IMF Belirsizliği

- a. Türkiye ekonomisinde yılın ikinci çeyreğinde başlayan iktisadi faaliyetlerde göreceli ve sınırlı iyileşme sürmektedir. Ancak ekonomide iyileşmenin kalıcı olabilmesi için orta vadeli bir perspektife ihtiyaç duyulmaktadır. Orta Vadeli Program bu açıdan en önemli politika belgesi olacaktır. Hükümetin Ağustos ayı içinde orta vadeli programı açıklaması beklenmektedir. Program özellikle 2010-2012 arasında büyüme, büyümenin finansmanı, kamu ve bütçe dengesi hedeflerini ortaya koyacaktır. Mali disiplinin korunması ve buna ilişkin önlemler ve taahhütler de ekonomi için güven sağlayacaktır.
- b. Türkiye’nin orta vadeli kaynak ihtiyacının karşılanmasında IMF ile yeni bir anlaşma belirleyici olacak ve katkı sağlayacaktır. IMF konusunda Ağustos ayında daha somut ilerlemeler sağlanabileceği ve fiyatlamaların buna göre yapılması olasılığı artmaktadır.

3. Merkez Bankasının Değerlendirmeleri ve Faiz İndirimleri

- a. Merkez Bankası en son yaptığı değerlendirmede iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın sınırlı olacağını ve zaman alacağını, buna bağlı olarak enflasyondaki gerilemenin süreceğini öngörmektedir.

- b. Merkez Bankası bu öngörülerine bağlı olarak ölçülü faiz indirimlerine yılın geri kalanında devam edeceğini ve 2010 yılında tek haneli politika faizlerinin korunacağını açıklamıştır.
- c. Bu çerçevede Merkez Bankası'nın yıl sonuna kadar faiz oranlarını azami 1-1.25 puan daha indirebileceği öngörülmektedir. Merkez Bankası Ağustos ayında da faiz oranlarını muhtemelen 0.25 puan veya 0.50 puan indirecektir.
- d. Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin ekonomik canlanma üzerinde daha etkili olabilmesi için ise bankaların da kredi faizlerini indirmesi ve kredilerini genişletmeleri gerekmektedir. Bankaların Merkez Bankası'nın yeni pozisyonundan sonra (faiz indirimine devamı) kredi kullandırmada daha istekli olacakları beklenmektedir.

4. Reel Kesim ve Mali Göstergelere İlişkin Öngörüler

Reel Kesim faaliyetleri üzerinde Ağustos ayının genel durağanlığı ile ramazan harcamalarının etkili olacağı beklenmektedir. İhracatta ve sanayi üretiminde küçülmelerin azalması, perakende harcamalarda ise ramazan ile birlikte göreceli bir hareketlenme beklenmektedir.

Mali göstergeler ise Merkez Bankası'nın en son yaptığı değerlendirmeler sonrasında özellikle faiz hadleri açısından yeni seviyelerine alışmaya çalışacaktır. IMF anlaşması ile ilgili gelişmeler de mali göstergeleri etkileyecektir. Bu çerçevede Ağustos ayı içinde;

- a. Dolar kurununun 1.45-1.52 aralığında
- b. Euro kurununun 2.05-2.15 aralığında
- c. Faiz oranlarının yüzde 10.20-11.00 aralığında
- d. Euro-dolar paritesinin 1.3750-1.4350 aralığında

dalgalanması beklenmektedir.